

Utbildningsförvaltningen
Malin Kvist
0171-625803
malin.kvist@enkoping.se

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Svar på remiss av Näringslivsprogram för Enköpings kommun 2023-2027

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden antar yttrande, daterat 2023-02-17, som sitt eget och översänder det till kommunstyrelsen

Beskrivning av ärendet

En remiss av Näringslivsprogram för Enköpings kommun 2023-2027 har den 7 december 2022 inkommit från kommunstyrelsen. Remissvaren ska ha inkommit till kommunledningsförvaltningen senast den 31 mars 2023. Enligt protokollsutdraget pekar näringslivsprogrammet ut den långsiktiga riktningen för arbetet med näringslivsutveckling i Enköpings kommun. Programmet ger stöd i arbetet mot kommunens vision och målet "Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer".

Programmet pekar ut sex fokusområden som ska prioriteras under programperioden 2023–2027 i syfte att uppnå de långsiktiga målen. Programmet beskriver kommunens roll och uppdrag i näringslivsutvecklingsarbetet samt identifierar viktiga samarbetspartners och aktörer för genomförandet och måluppfyllelsen. Eftersom näringslivsprogrammet spänner över stora delar av kommunens verksamhet önskar kommunstyrelsen synpunkter från nämnder, bolag och kommunalförbund.

De utpekade fokusområdena i programmet är ett resultat av de samtal och dialoger som näringslivsavdelningen fört med det lokala näringslivet, dess organisationer och aktörer. Internt i kommunen har dialog förts med de förvaltningar och enheter som har stor bäring på näringslivsarbetet. Programmet beskriver kommunens uppdrag och prioriteringar för att uppnå målet med att skapa de bästa förutsättningar för företag som vill starta, växa och etablera sig i Enköpings kommun. Genomförandet av programmet bygger på en nära samverkan med politik och tjänstemän, företagare, näringslivsaktörer och organisationer lokalt och regionalt. Årliga handlingsplaner kompletterar

programmet och beskriver mera i detalj hur arbetet inom respektive fokusområde ska bedrivas, vilka aktiviteter och insatser som behöver genomföras för att nå de strategiska målen och vem som ansvarar för dessa.

Utbildningsförvaltningens bedömning

Utbildningsförvaltningens förslag till yttrande återfinns i sin helhet i Bilaga 01.

Sammanfattningsvis ser flera förvaltningen flera positiva delar i förslaget till näringslivsprogram, inte minst att yrkeshögskolans roll tydliggörs i arbetet med att möta näringslivets kompetensbehov. Förvaltningen har dock ett antal synpunkter på olika delar i förslaget som redogörs för i bilaga 01. Förvaltningen vill också särskilt betona vikten av att kommunövergripande planer och strategier arbetas fram tillsammans med berörda verksamheter, alltså i ett betydligt tidigare skede än i remissförfarandet. Genom att jobba tillsammans tidigt skapar det betydligt bättre förutsättningar för strategier som faktiskt gör skillnad i praktiken.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Svar på remiss av Näringslivsprogram för Enköpings kommun 2023-2027, daterat 2022-02-17

Bilaga 01 Förvaltningens förslag till svar på Näringslivsprogram för Enköpings kommun 2023-2027, daterat 2023-02-17

Bilaga 02 Näringslivsprogram för Enköpings kommun 2023-2027

Bilaga 03 Protokollsutdrag från kommunstyrelsens sammanträde den 29 november 2022, paragraf 231

Linda Lindahl
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Malin Kvist
Utredare
Enköpings kommun

Kopia till:
Kommunstyrelsen

Utbildningsförvaltningen
Malin Kvist
0171-625803
malin.kvist@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Svar på remiss av Näringslivsprogram 2023–2027 (förslag)

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har fått Näringslivsprogram 2023–2027 på remiss och yttrar sig om de delar som rör nämndens verksamheter, det vill säga främst de förslag som finns formulerade i kapitel 3.6.

Nämnden ser flera positiva delar i förslaget till näringslivsprogram, inte minst att yrkeshögskolans roll synliggörs i arbetet med att möta näringslivets kompetensförsörjningsbehov. Förslaget har en tydlig och tillgänglig struktur, även om vissa punkter under Strategi-avsnitten är tydligare än andra. Några av de punkter som lyfts på sidan 19 och 20 ingår också redan i nämndens uppdrag, till exempel att eleverna på grund och gymnasieskolan ska få kunskap om arbetsmarknaden. Så det är lite ottydligt vad en sådan typ av punkt ska tillföra.

Nämnden vill dock börja med att lyfta en generell kommentar kring framtagandet av strategidokument där flera nämnders verksamheter berörs. Det är av stor vikt att sådana planer och strategier arbetas fram tillsammans berörda verksamheter, alltså i ett betydligt tidigare skede än i remissförfarandet, vilket inte varit fallet i framtagandet av Näringslivsprogram 2023-2027. Genom att arbeta tillsammans kan en mer träffsäker strategi arbetas fram som riktar in sig på de delar som verkligen kan utvecklas och inte redan görs, strategin får ett ägandeskap hos de verksamheter som ska arbeta med den och sammantaget gör detta att strategin verkligen kan göra skillnad i praktiken.

Utöver denna mer generella synpunkten kring framtagandeprocessen vill nämnden lämna följande kommentarer på förslaget till Näringslivsprogram:

- I flera punkter på sidan 19 och 20 står det om samverkan men det framgår inte tydligt vilka parter som ska samverka.
- På sidan 19 står följande: "Utveckla samverkan mellan näringsliv, kommun och skola och ta fram en gemensam strategi för kompetensförsörjning för näringslivet i Enköping". Även arbetsmarknadsenheten är en viktig part, eller ingår AME i begreppet "kommun"? Yrkeshögskolan är också en viktig part men det

kanske ingår i begreppet "skola"? Det vore bättre om det tydliggjordes i denna punkt vilka verksamheter som ska samverka. En ytterligare fundering kring punkten är hur strategin ska förhålla sig till riksdagens beslut om att arbetsmarknadens behov ska vägas in vid planering och dimensionering av vissa utbildningar på gymnasial nivå, som kommer att gälla utbildning som påbörjas 2025. Med anledning av detta ska Skolverket i samverkan med regionen ta fram ett planeringsunderlag som gymnasieskolans utbud kommer att styras av och frågan blir då hur strategin ska förhålla sig till det planeringsunderlaget, åtminstone vad gäller gymnasieskolan och vuxenutbildningens delar.

- På sidan 19 nämns begreppet entreprenöriellt lärande, vilket är otydligt i det här sammanhanget. Begreppet återfinns inte längre i läroplanerna. I gymnasieskolans läroplan står det till exempel att "Skolan ska bidra till att alla elever utvecklar kunskaper och förhållningssätt som främjar entreprenörskap, företagande och innovationstänkande vilka ökar elevernas möjligheter till framtida sysselsättning". Entreprenörskap och entreprenöriellt lärande är olika saker.
- Vad menas med att "Säkerställa att möten mellan studieförvägledare och näringsliv sker för ökad ömsesidig förståelse" på sidan 20? Noteras bör också att studie- och yrkesvägledning inte är ett exklusivt ansvar för specifika studie och yrkesvägledare utan fler personalgrupper i skolan (se LGR22 2.6, Gy11 2.4).
- På sidan 19 står det "Öka samverkan mellan Yrkeshögskolan, utbildningsanordnare och det lokala och regionala näringslivet för fler YH-utbildningar inom framtida bristyrken". Här är det otydligt eftersom Enköpings kommun är en utbildningsanordnare. Vilka ska samverka? Menar vi yrkeshögskolan i Enköpings kommun och näringslivet? Eller tänker vi också att externa utbildningssamordnare är en viktig samverkanspart?
- Önskvärt vore också att det lokala näringslivets roll i att utveckla den sociala hållbarheten i kommunen blir tydligare i dokumentet. Till exempel hur näringslivet kan bidra till kommunmedborgarnas sysselsättning genom att till exempel erbjuda praktikplatser.
- I dokumentet betonas också vikten av samarbete med högskola och universitet i arbetet med att möta kompetensförsörjningsbehovet, Samtidigt finns det flera arbetsgivare inom kommunen som inte har behov av kompetens med en högskole- eller universitetsutbildning. Här har vuxenutbildning på gymnasial nivå en viktig roll att spela i

kompetensförsörjningsarbetet, vilket skulle kunna framgå tydligare i dokumentet. Till exempel har vi idag redan utbildning till undersköterska och barnsköterska på gymnasial nivå. Detta är en mer tillgänglig utbildningsform för flera av våra kommunmedlemmar då intagningskraven är lägre.

- Avslutningsvis finns det behov av en redaktionell genomlysning av dokumentet. På sidan 19 står det till exempel "arbetsmarknadsavdelning" i stället för arbetsmarknadsenhet.

FÖRSLAG

Näringslivsprogram för Enköpings kommun

2023-2027

Kommunledningsförvaltningen
Anna Holmström
0171-625227
Anna.holmstrom@enkoping.se

Ärendenummer
KS2022/520

Dokumenttyp

Program

Ersätter

-

Beslutad av

Kommunfullmäktige

Gäller för

Enköpings kommun

Gäller f.om.

2023-01-01

Ansvarig funktion

Näringslivschef

Gäller t.om.

Tillsvidare

Reviderad

-

Innehållsförteckning

Bakgrund

- Enköpings näringsliv
- Vad är Enköpings näringslivsprogram
- Syfte
- Uppdrag
- Avgränsningar

Näringslivsprogram

1. Målbild näringslivsutveckling 2023-2027
2. Genomförande
3. Prioriterade fokusområden
 - 3.1 Service och bemötande
 - 3.2 Dialog och samverkan
 - 3.3 Hållbar effektiv samhällsbyggnadsprocess
 - 3.4 Strategiskt etablerings och tillväxtarbete
 - 3.5 Stärkt platsvarumärke för ökad attraktivitet och stolthet
 - 3.6 Kompetensförsörjning
4. Uppföljning och utvärdering

Bakgrund

Enköpings näringsliv

Enköpings samlade näringsliv genererar ca 3,1 miljarder i skatteintäkter (år 2021) och sysselsätter 11 200 personer. Under 2021 startades 336 nya företag i kommunen i huvudsak inom branscherna logistik och bygg. Majoriteten av företagen i Enköping är småföretag med färre än 10 anställda. Småföretagen utgör en stor majoritet av samtliga företag i kommunen. Det är också bland småföretagen som den största tillväxten sker och flest arbetstillfällen skapas. Enköping har en bra branschbredd (Bisnode, 2021) med flera starka branscher med god lönsamhet och positiv utveckling.

Företagande i utveckling

Det gynnsamma geografiska läget i Mälardalsregionen i kombination med ett ökat intresse för inflyttning till mellanstora kommuner och den snabba digitaliseringen har gjort att kommunens attraktionskraft ökat snabbt de senaste åren. Tillväxten sker idag framförallt inom lager och logistik, bygg- och tillverkningsindustrin. Ledningsregementet är en av Enköpings största arbetsgivare med fokus på ledningssystem och IT-säkerhet. Regementets närvaro har skapat gynnsamma förutsättningar för tillväxt även inom den privata IT-säkerhetsbranschen. Tillgången till innovation och forskning bidrar också till näringslivets utveckling och konkurrenskraft. Samverkan med universiteten i Uppsala och Västerås/Eskilstuna möjliggör för näringslivet att ta del av viktig forskning inom tex energi och teknik. I digitaliseringens spår växer nya typer av företag och tjänster fram, där det idag är möjligt att verka såväl lokalt som globalt från samma fysiska plats. Ett värde som adderar till kommunens starka "tagline" Sveriges närmaste stad. Nu även med tillgång till den digitala världen.

Företagsnära tjänster och gröna näringar kliver fram

Av kommunens ca 5100 aktiva företag år 2022 verkar ca 1000 av dessa på landsbygden. Flera lantbrukare har utvecklat nya verksamhetsgrenar i kombination med att bruka marken vilket bidragit till att även besöksnäringen växer i kommunen. Som exempel kan nämnas Fjärdhundralands ekonomiska förening som framgångsrikt (Stora turistpriset 2021) samlar över 200 företagare, föreningar och privatpersoner verksamma inom besöksnäring, livsmedelsproduktion, café och restaurang m.m. Landsbygdsstrategin ska bidra till fortsatt utveckling av näringsliv och samhälle på landsbygden och ge förutsättningar för företag att växa och utvecklas inom tex besöksnäringen.

Hållbar tillväxt och god service

Den snabba tillväxten i Enköping ställer höga krav på kommunens service till kommuninvånare och företag. Efterfrågan på mark och lokaler ökar, så även behovet av bostäder, skolor, fungerande infrastruktur, energiförsörjning m.m. för att tillgodose näringslivets och samhällets behov. Enköpings kommun har höga ambitioner och tydliga mål vad gäller hållbarhetsarbetet och har tecknat ett Klimatkontrakt med mål att bli klimatneutrala år 2030. Ett gediget arbete sker inom ramen för Klimatkontraktet och projektet Viable Cities, där Enköping representerar målgruppen en mellanstor kommun i tillväxt. Ett strategiskt viktigt engagemang där Enköping bidrar till klimatomställningen på nationell nivå och tar ansvar för medborgarnas och företagens förväntningar och framtidsperspektiv.

Dialog med näringslivet centralt i kommunens utveckling

Snabba omvärldsförändringar och tillväxt innebär att den kommunala organisationen måste ställa om sitt arbetssätt för att bibehålla en hög servicenivå och för att kunna ta del av de utvecklingsmöjligheter som ges. Det ställer krav på ett nytt innovativt och agilt förhållnings- och arbetssätt men också på hur vi organiserar oss och vilken kompetens vi lockar till oss. En utvecklad dialog med näringslivet i de strategiska utvecklingsfrågorna skapar förutsättningar för samproduktion och tydliggör parternas roller och ansvar.

Vad är Enköpings näringslivsprogram

Näringslivsprogrammet beskriver Enköpings kommuns målsättningar och prioriteringar för en långsiktig hållbar näringslivsutveckling och ett positivt

företagsklimat. Programmet sträcker sig över perioden 2023 till 2027, och pekar ut sex fokusområden som särskilt viktiga för näringslivets utveckling.

Årliga handlingsplaner med aktiviteter

Årliga handlingsplaner ska komplettera näringslivsprogrammet och beskriva mer i detalj hur arbetet inom respektive fokusområde ska bedrivas, vilka aktiviteter och insatser som behöver genomföras för att nå de strategiska målen och vem som ansvarar för dessa.

De utpekade fokusområdena i programmet är ett resultat av de samtal och dialoger som förts med det lokala näringslivet, dess organisationer och aktörer. Internt i kommunen har dialog förts med de förvaltningar och enheter som har stor bäring på näringslivsarbetet.

Programmet beskriver kommunens uppdrag och prioriteringar för att uppnå målet med att skapa de bästa förutsättningar för företag som vill starta, växa och etablera sig i Enköpings kommun.

Genomförandet av programmet bygger på en nära samverkan med politik och tjänstemän, företagare, näringslivsaktörer och organisationer lokalt och regionalt.

Syfte

Näringslivsprogrammet pekar ut den långsiktiga riktningen för arbetet med näringslivsutveckling i Enköpings kommun.

Programmet ger stöd i arbetet mot kommunens vision och målet "Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer".

Programmet pekar ut de fokusområden som ska prioriteras under programperioden 2023-2027 i syfte att uppnå de långsiktiga målen.

Programmet beskriver kommunens roll och uppdrag i näringslivsutvecklingsarbetet och identifierar viktiga samarbetspartners och aktörer avgörande för genomförandet och måluppfyllelsen.

Uppdrag

Näringslivsprogrammet är framtaget på uppdrag av Kommunstyrelsen, under ledning av kommundirektör och näringslivschef. Näringslivsprogrammet kompletteras med årliga handlingsplaner som beskriver metoder, insatser och aktiviteter för genomförande mot måluppfyllelsen.

Avgränsningar

Näringslivsprogrammet beskriver kommunens uppdrag och ambition med näringslivsarbetet i Enköping i strävan mot en attraktiv kommun med ett gynnsamt företagsklimat som ger bästa möjliga förutsättningar för att starta, driva, utveckla och etablera företag i Enköping.

Angränsande områden

Programmet omfattar inte alla områden som är av vikt eller på något sätt påverkar näringslivets utveckling i stort. Inom områden där kommunen ej har egen rådighet eller påverkan sker arbetet i samverkan med andra samhällsaktörer och organisationer som har uppdrag och rådighet över dessa områden på regional och nationell nivå. Där så är fallet ska Enköpings kommun delta och företräda de lokala företagen och näringslivets intressen på bästa sätt för att bidra till måluppfyllelsen i näringslivsprogrammet. Exempel på frågor som är av stor vikt för näringslivet, men som omhändertas helt eller delvis av andra organisationer, myndigheter eller ryms inom andra styrdokument är tex energiförsörjningen och infrastrukturfrågorna. Styrdokument såsom tex.

översiktsplanen, mark- och exploateringsprogram, bostadsförsörjningsprogram och energiförsörjningsstrategi är alla relevanta för näringslivsutvecklingen. Ett besöksnäringsprogram och en landsbygdsstrategi för Enköping är under framtagande. Samspelet med näringslivsstrategin blir väsentlig för att nå målbilden 2027.

Näringslivsprogram

1. Målbild näringslivsutveckling 2023-2027

-Enköping är en välkänd och attraktiv plats för företag, kompetens och hållbar utveckling.

-Enköping är ett naturligt val för etableringar och investeringar inom flera tillväxtbranscher och inom hållbart samhällsbyggande.

-Enköpings kommun är en strategisk, professionell och aktiv partner som möjliggör för företag att starta, växa, utvecklas och etablera sig i Enköping.

-Former för dialog och samverkan mellan kommun och näringsliv, organisationer och akademi sker genom bransch- och näringslivsråd, strategiska partnerskap och utvecklingsprojekt. Enköping arbetar strategiskt med hållbarhet mot målet att bli klimatneutralt 2030. Samverkan med näringsliv sker på såväl strategisk som taktisk och operativ nivå.

Kommunens vision, Enköping är inspirerande med en livsmiljö där alla kan utveckla sitt bästa jag. Självklar livskvalitet, attraktivast i regionen och en hållbar omvärldsaktör, och långsiktiga planer de långsiktiga politiska målen för näringslivsarbetet är utgångspunkter för näringslivsprogrammet riktning och prioriteringar. Flera av de långsiktiga kommunala målen har bäring på näringslivsutvecklingen men särskilt, **Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer.**

Inom följande målområden har kommunen en strategisk och aktiv roll.

- Vi har en hög tillgänglighet
- Vi bemöter företag och hanterar deras ärenden effektivt med hög servicenivå
- Vi är en affärsnärlig och attraktiv partner i etableringsarbetet
- Vårt erbjudande till företagen är attraktivt och välkänt
- Vi är en strategisk partner för hållbara utvecklings- och tillväxtprojekt

Enköping en attraktiv hållbar tillväxtkommun

Enköping är en kommun i snabb tillväxt. År 2021 stod Enköping för den 4:e snabbaste tillväxten i Sverige av alla kommuner. Det ställer krav på samspel mellan näringsliv, kommun och kommuninvånare när behovet av infrastruktur, service, bostäder, mark och lokaler ökar. Det innebär också ett stort ansvar för att tillväxten sker på ett hållbart sätt med minimal påverkan på våra gemensamma resurser. Ett diversifierat och välmående näringsliv är en grundläggande förutsättning för Enköpings fortsatta positiva utveckling. Genom företagen skapas arbetstillfällen och sysselsättning för våra kommuninvånare, skatteintäkter som möjliggör vår samhällsservice, upplevelser, skola, vård och infrastruktur, m.m. Viktiga förutsättningar för att leva och verka i Enköping. Genom att utveckla och marknadsföra platsen Enköping och vårt unika erbjudande kan vi locka fler nya företag, efterfrågad kompetens och investeringar hit som kompletterar befintliga näringslivet på ett positivt sätt.

Övergripande mål för näringslivsprogrammet

- Nöjd kund index (NKI), mål 75 i snitt och lägst 70 i index på alla serviceområden.
- Nöjd upphandlings index (NUI), mål 70 i snitt.
- Företagsklimat, Svenskt näringslivs ranking, mål 20 i topp av Sveriges kommuner år 2027.

2. Genomförande

Internt i kommunen

Det övergripande ansvaret för genomförandet av näringslivsprogrammet ligger hos kommunstyrelsen och kommundirektören. Näringslivsavdelningen och näringslivschefen ansvarar för processledning och operativt genomförande. För att lyckas sker arbetet i nära samverkan med samtliga förvaltningar i kommunen. Arbetet med platsvarumärket och marknadsföring av Enköping som en attraktiv plats för företagande och etablering sker i nära samarbete med kommunikationsavdelningen.

Ett internt lagarbete och externt samspel

Ett internt team, Forum näringsliv, skapas med representation från förvaltningar och aktuella enheter för att förankra och genomföra aktiviteter i näringslivsprogrammet och i de årliga handlingsplanerna.

Genomförandet av näringslivsprogrammet ska ske i nära dialog och samverkan med det lokala näringslivet. Arbetet sker i de olika forum som etablerats såsom näringslivsrådet, LRF:s kommungrupp och fastighetsägargruppen samt med organisationer såsom Företagarna i Enköping. Även de regionala näringslivsorganisationerna är viktiga samarbetspartners i genomförande såsom ALMI, Ung Företagsamhet, Svenskt näringsliv, Handelskammaren Uppsala samt Region Uppsala m.fl. Samverkan med Mälardalens Universitet, MDU sker genom samverkansavtalet som tecknats under 2022. Inom ramen för detta ges möjligheter för näringslivet att ta del av viktig forskning och innovation samt identifiera intressanta projekt som främjar näringsliv- och samhällsutveckling och i det längre perspektivet och kompetensförsörjningen lokalt och regionalt.

Omvärlden påverkar prioriteringar

I genomförandet av näringslivsprogrammet måste hänsyn tas till olika omvärldsfaktorer. Coronapandemin och krisen i Ukraina har tex. haft en stark påverkan på näringslivet. Komponentbrist, höga el- och drivmedelspriser är

faktorer som påverkar företag inom t ex. transportsektorn, tillverkningsindustrin och besöksnäringen. Näringslivsprogrammet kan behöva revideras under hand beroende på omvärldsfaktorer vi inte nu kan förutse men som starkt påverkar näringslivets förutsättningar.

3. Prioriterade fokusområden

Med utgångspunkt i kommunens övergripande mål och vision samt näringslivsavdelningens uppdrag har vi identifierat sex fokusområden för en framgångsrik strategisk näringslivsutveckling. Fokusområdena är identifierade utifrån dialog med de lokala företagen, utifrån olika mätningar som gjorts med koppling till kommunens servicegrad och företagsklimat.

Uppföljning ska ske årligen på övergripande nivå samt inom respektive förvaltning. För att stärka vår attraktivitet och konkurrenskraft hos näringslivet kommer följande **6 fokusområden prioriteras under programtiden, utan inbördes rangordning:**

- **Service och bemötande**
- **Kompetensförsörjning**
- **Hållbar effektiv samhällsbyggnadsprocess**
- **Strategiskt etablerings- och tillväxtarbete**
- **Stärkt platsvarumärke för ökad attraktivitet och stolthet**
- **Dialog och samverkan**

3.1 Service och bemötande

Ett område som kommunen har full rådighet över är organisationens egen service till och bemötande av företagen. Enköpings kommuns service och myndighetsutövning ska kännetecknas av en hög servicegrad. Professionalitet, effektivitet och hög tillgänglighet ska vara

ledord i all kundkontakt. Det ska vara möjligt som företagare att få service både digitalt och genom fysiska möten, utifrån behov. Kommunen ska vara en möjliggörare och samordna myndighetskontakter på ett effektivt sätt. Det ska vara lätt att göra rätt som företagare i Enköpings kommun.

En väg in i kommunen

Näringslivsavdelningen är för många företag vägen in i kommunen, som ska underlätta kontakten med kommunens olika förvaltningar och myndighetsområden. Andra vägar in i kommunen är via vårt Kontaktcenter. De förvaltningar som har mest kontakt med våra företagare är samhällsbyggnadsförvaltningen, miljö- och byggförvaltningen, upplevelseförvaltningen, kommunledningsförvaltningen samt arbetsmarknad- och utbildningsförvaltningen.

Att ha en stor förståelse för företagens villkor och behov är avgörande för att kunna leverera bästa möjliga service. Rätt och tydlig information till företagen spelar också stor roll för upplevelsen av kommunens servicegrad. Det kan ske via webb eller i samband med olika informations- och dialogmöten med företagen.

Modellen Dukat Bord är ett exempel på där företagaren, i samband med komplexa företagsärenden, får möta olika funktioner inom kommunen vid ett och samma möte som fungerar väl och kan vidareutvecklas till fler områden.

Strategi

- Säkerställa att företagare upplever kommunen som tillgänglig, effektiv och serviceinriktad.
- Utveckla våra företagstjänster för att uppnå en effektiv ärendehantering med möjlighet för kunden att följa sitt ärende genom hela processen och korta handläggningstiderna

Välj datum.

- Ständigt utveckla kommunikation och information till näringslivet för maximal tillgänglighet och principen det ska vara lätt att göra rätt.
- Uppträda/agera som en organisation där den enskilde tjänstepersonen/handläggaren agerar utifrån hög förståelse för företagets villkor och ansvarstagande för kunden genom hela ärendets gång.
- Erbjud flexibla och anpassade mötesformer utifrån företagets behov, digitala och fysiska
- Erbjud och sprida information och kunskap om frågor och ämnen som är av stor betydelse för företagen och dess utveckling tex genom seminarier och dialogmöten.
- Informera och föra dialog med det lokala näringslivet kring offentliga upphandling i syfte att öka kunskap och förståelse samt möjliggöra för fler att delta i kommunens anbudsprocesser

3.2 Dialog och samverkan

Ett framgångsrikt företagsklimat bygger på samverkan och nära dialog mellan kommunen och näringslivet. Att ha förståelse för näringslivets och de lokala företagens behov och utmaningar är av största vikt för att prioritera rätt när det kommer till insatser, aktiviteter och viktiga utvecklingsområden.

Organisationer på lokal och regional nivå

Samverkan med lokala och regionala aktörer inom det företagsfrämjande systemet är ett sätt att växla upp kommunens arbete och kunna erbjuda ett större utbud av företagstjänster. Viktiga partners är tex Företagarna, ALMI, Svenskt näringsliv, Handelskammaren, Region Uppsalas utvecklingsorganisation och Stockholm Business Alliance (SBA), som alla har ett brett utbud av tjänster och en bred kompetens

inom relevanta kompetensområden.

Strategi

- Näringslivsavdelningen ansvarar för samverkan med det lokala näringslivet genom lokala näringslivs- och branschråd tex fastighetsägare, landsbygdsföretag och besöksnäringsföretag
- Initiera utvecklingsprojekt med koppling till prioriterade områden såsom kompetensförsörjning i samverkan med akademi, utbildningsanordnare och Region Uppsala
- Marknadsföra Enköpings erbjudande för investeringar och etableringar inom prioriterade branscher
- Samverkan med företagsaktörer kring relevanta utbildningar, företagsstöd, finansieringsmöjligheter och utvecklingsprojekt viktiga för de lokala företagens utveckling och attraktionskraft
- Intern samverkan i näringslivsfrågor sker i Forum näringsliv med representation från de olika förvaltningarna samt avdelningar inom kommunledningsförvaltningen (KLF)
- Samverkan för hållbar stadsutveckling i kommunen med Myranområdet som testbädd
- Samverkan för centrumutveckling och arbete med mål Årets stadskärna 2025

3.3. Effektiv och hållbar samhällsbyggnadsprocess

En attraktiv kommun med ett starkt och framgångsrikt näringsliv bidrar positivt till såväl **ekonomisk, social som ekologisk hållbar tillväxt**.

Genom strategiskt och långsiktig samhällsplanering skapas förutsättningar för hållbar samhällsutveckling som inrymmer såväl ett brett utbud av nya bostäder, flexibla lokaler för kommersiell och samhällsviktig verksamhet och attraktiva miljöer för företag att växa i.

Samverkan med privata markägare

Idag äger kommunen lite egen mark. Ett ökat tryck på intresset för mark i strategiska lägen nära transportvägar för industri- samt lager och logistiketableringar gör att kommunen behöver öka takten för att skapa förutsättningar för dessa verksamheter. Det finns även behov av ersättningsmark för befintliga verksamheter som behöver omlokaliseras i takt med stadens omvandling. Här krävs ett nära samarbete med de privata markägarna i kommunen för att hitta konstruktiva lösningar som möjliggör tillväxt och underlättar för strategiskt viktiga etableringar i Enköpings kommun. Genom strategisk samplanering kan kommunen öka förutsättningar för såväl nya etableringar som omlokaliseringar inom expanderande områden.

Inom ramen för det samlade utvecklingsarbetet med att utveckla Enköpings centrum, Enköpings centrumsamverkan, sker samverkan mellan handlare, fastighetsägare och kommunen. Enköping har satt upp ett tydligt mål mot att bli Årets stadskärna 2025. Verksamheten drivs genom föreningen Enköping centrumsamverkan i nära samverkan med kommunen.

Enköpingsmodell för stadsdelsutveckling

Området Myran är ett strategiskt viktigt område som ska utvecklas till en modern mötesplats för handel, affärer och bostäder. Myran är samtidigt en katalysator eller testbädd för Enköpings klimatomställning. En s.k. Enköpingsmodell arbetas fram som ska kunna användas för all stadsdelsutveckling i Enköping. Här sker arbetet i nära samverkan mellan kommunen, fastighetsägare, handlare och olika samhällsaktörer och finansiärer.

Energiförsörjning

En faktor av stor betydelse för samhällsutvecklingen i stort är tillgång på el. Utmaningen är likartad för stora delar av de regioner Enköping verkar

inom och är högsta prioritet på både regional som nationell nivå. Frågan om tillräcklig el-kapacitet för energiintensiva verksamheter och för att möta omställningen till eldrivna transportfordon behöver hanteras på många nivåer i samhället. Lösningar behöver utvecklas i samverkan mellan elnätsaktörer, regioner, kommuner, markägare och det privata näringslivet.

Strategi

- Planera för trygga hållbara stadsdelar och orter med god tillgång till samhällsservice, kommersiellt utbud och arbetsplatser.
- En sammanhållen samhällsbyggnadsprocess med effektiva flöden.
- Ha tydliga kriterier för markanvisningar som styr mot tänkt utveckling och målbild.
- Bedriva aktiv markpolitik för ökad kommunal rådighet och god planberedskap gällande mark för ett expansivt näringsliv.
- Verka för väl fungerande och utbyggd infrastruktur genom att utveckla lösningar lokalt, samt aktivt deltagande och påverkansarbete i regionala och nationella forum.
- Aktivt samarbeta med privata mark- och fastighetsägare genom tex branschråd såsom fastighetsägargruppen.
- Utveckla nya effektiva modeller för samverkan, partnerskap och utvecklingsprojekt i samarbete med näringslivet.

3.4 Strategiskt etablerings- och tillväxtarbete

Enköping är en attraktiv plats för etableringar och antalet förfrågningar från företag som vill etablera sig här ökar stadigt. För att lyckas med en långsiktigt hållbar tillväxt och kunna konkurrera med andra kommuner och regioner behövs en tydlig etablerings-strategi som pekar ut vilka områden, branscher och verksamheter som kan bidra till Enköpings långsiktiga mål och hållbara tillväxt.

Ett brett näringsliv med bra branschbredd

Ett brett näringsliv skapar bättre förutsättningar och ger fler arbetstillfällen inom olika områden och branscher för människor med olika kunskapsnivåer och erfarenheter. Kommunen ska aktivt arbeta med att attrahera nya företag, behålla befintliga, stimulera nya att starta och inte minst stötta företag i tillväxt. En viktig del i detta är uppsökande och relationsbyggande verksamhet. Särskilt viktigt är kontakten med de företag som bidrar till kommunens målbild, som växer och vill växa hållbart och bidrar till fler arbetstillfällen i kommunen.

Stark tillväxt inom lager och logistik, gröna näringar och besöksnäring

En stark tillväxt sker inom lager och logistik. Enköpings strategiska läge i Mälardalen gör att antalet förfrågningar ökar stadigt. Tillväxten sker både hos befintliga fastighetsägare och genom nyetablering. Samarbete med de privata aktörerna är viktigt för att kunna tillgodose behovet framöver. Samtidigt går de gröna näringarna starkt framåt tillsammans med besöksnäringen i Enköping. Sverige och regionen. Här finns stor potential för Enköping att växa genom att underlätta för människor och företag att bo och verka på landsbygden i Enköpings kommun.

Kommunen ska vara en möjliggörare som möter upp företagens behov

Bra former för dialog och samarbeten med näringslivet och dess företrädare är grundläggande för att kunna möta de befintliga företagens behov. God kunskap om det lokala näringslivet gör också att kommunen kan ta initiativ till utvecklingsprojekt och samarbeten. Klusterbildningar, näringslivsstödjare, företagarorganisationer och

andra nätverk är alla viktiga samarbetspartners i kommunens utveckling.

För att bli framgångsrika i den globala konkurrensen med andra städer och regioner, behöver Enköping arbeta systematiskt och aktivt med Stockholm Business Alliance (SBA) och Business Sweden som agerar globalt. Internationellt ägda företag har ofta sina företagsledningar långt från verksamheten i Enköping, vilket innebär att beslut som kan ha stor inverkan på orten fattas långt bort. Därför behöver rutiner för dialog och informationsutbyte med dessa utvecklas.

Marknadsföra Enköpings erbjudande till företag

Att tydliggöra Enköpings erbjudande och aktivt och strategiskt marknadsföra detta är en nödvändighet för att som kommun styra utvecklingen mot önskad målbild. Konkurrensen med andra kommuner och regioner är stor. Omvärldsbevakning, benchmarking och analys är grunden för framtida kloka beslut såväl inom den kommunala organisationens som hos företagens beslutsfattare och är därmed viktiga verktyg i den kommunala verktygslådan.

Strategi

- En långsiktig etableringsstrategi tas fram som beskriver mål, prioriterade branscher, principer och önskade effekter av Enköpings kommuns framtida etableringsarbete och har tydlig koppling till kommunens hållbarhetsmål.
- En tydlig effektiv process etableras för snabb effektiv hantering av etableringsförfrågningar där roller och ansvar är klargjorda.
- Enköping tar en aktiv roll i samarbetet med organisationer som arbetar med internationella investeringar till Sverige såsom Stockholm Business Alliance (SBA)

Välj datum.

- Aktiv samverkan mellan kommun, lokala företagen, fastighetsägare och markägare
- Kommunen driver på näringslivsutvecklingen på landsbygden genom att möjliggöra och underlätta för företag inom gröna näringar och besöksnäringen
- Säkerställa god kommunal service och infrastruktur inklusive bredband i kransorter och på landsbygden för företagare och boende
- Samverka för ökad tillgänglighet och väl fungerande kommunikationsmedel på landsbygden och i våra kransorter för företagare och boende
- Aktivt arbeta med omvärldsbevakning, benchmarking och analys.
- Vara en god affärspartner med hög avtalstrohet, där upphandlingarna upplevs enkla att förstå, rättvisa och möjliggör även för de mindre företagen att lämna anbud.
- Underlätta för fler leverantörer och mindre företag att lämna anbud genom kvalitetssäkrade upphandlingar, tidig dialog och kontinuerliga informations- och utbildningsinsatser

3.5 Stärkt platsvarumärke för attraktivitet och stolthet

Ett starkt varumärke som kommunicerar de unika värden som kommunen står för lockar önskade etableringar, besökare och kompetens och bidrar på det sättet starkt till kommunens vision och långsiktiga mål.

Marknadsföra platsen tillsammans kommun och näringsliv

Platsvarumärket är inte någon enskild aktörs egendom utan ägs och kan användas av alla som vill identifiera sig och dra nytta av de värden som varumärket kommunicerar. Kommunen har en aktiv och drivande roll i att paketera och kommunicera platsvarumärket.

Välj datum.

Kraften ligger i att såväl företag, invånare som kommunen och andra aktörer står bakom och stolt kommunicerar dessa värden. Ett starkt platsvarumärke gynnar alla samhällsaktörer genom att ha direkt bäring på hur alla kommunens arbetsgivarvarumärken värderas och uppfattas, inte minst kommunens eget. Historiskt är Enköping mest känt för sin slogan Sveriges närmaste stad som bygger på det geografiska läget. För att attrahera företag och etableringar i en allt större konkurrens behövs ett mer utvecklat riktad erbjudande och ett samarbete mellan kommun, näringsliv och de strategiska partners som har ansvar för etableringar på såväl regional och nationell som internationell nivå. De befintliga företagen och arbetsgivarna är alla potentiella ambassadörer och marknadsförare av Enköping. Nöjda företagare är de bästa marknadsförarna av alla.

Starka s.k. destinationer såsom Fjärdhundraland är besöksanledningar som lockar tusentals besökare årligen till Enköpings kommun. Genom att lyfta dessa och utveckla fler starka destinationer stärker vi Enköping som plats och lockar fler besökare, företagare och boende till Enköpings kommun.

Strategi

- Strategiskt arbeta med att stärka platsens varumärke.
- Paketera och marknadsföra kommunens erbjudande utifrån målgrupperna befintliga företag, företagsetableringar och potentiella nystartare.
- Systematiskt arbeta med kommuninvånare, kommunmedarbetare och företagens stolthet över platsen man bor och verkar i.
- Stödja företag och andra aktörer som vill kommunicera med hjälp av platsvarumärket.

Välj datum.

- - Utveckla strategiska partnerskap för samverkan mellan kommun, näringsliv och akademi.
- Paketera och marknadsföra strategiska områden i utveckling/omvandling tex Myran, centrum, hamnområdet och landsbygden.
- Utveckla och marknadsföra destinationer inom Enköpings kommun för att locka fler besökare och utveckla besöksnäringen

3.6 Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är en av näringslivets viktigaste frågor och samtidigt en stor utmaning enligt flera undersökningar gjorda av näringslivets organisationer och aktörer (Svenskt näringsliv, Handelskammaren 2021) På kort och lång sikt är förmågan att rekrytera och behålla kompetens en nyckelfråga för näringslivets utveckling, konkurrenskraft och tillväxt. Enköping ligger strategiskt till geografiskt, med tillgång till en stor arbetsmarknad i Mälardalen. Här finns Mälardalens Universitet i Västerås och Eskilstuna, Uppsala Universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) på nära avstånd.

Stark konkurrens

I takt med globaliseringen konkurrerar företag och arbetsgivare i Enköpings kommun alltmer på en nationell och även internationell marknad. Konkurrensen om arbetskraften är stor och för näringslivet och andra arbetsgivare är kompetensförsörjning en förutsättning för överlevnad och tillväxt. Det ställer också stora krav på utbildningssystemet. Att matchningen mellan näringslivets behov och utbildningssystemets samlade utbud går hand i hand. Här är samverkan mellan akademi, kommuner och regioner samt näringslivet avgörande för att vi ska lyckas.

Livslångt lärande

Tillgång till utbildning på alla nivåer är en viktig faktor för kompetensförsörjning på kort och lång sikt. Det samlade utbudet av utbildningar på olika nivåer och genom hela livet, det livslånga lärandet, kommer att vara avgörande för vår förmåga att lyckas konkurrera om arbetskraften och kompetensen i Enköping. Samverkan mellan kommunen och Universitet och Högskola är viktig parameter. Likaså samarbetet för fler unika Yrkehögskoleutbildningar, där näringslivet är med i kravställandet och utformandet av utbildningarna är betydelsefulla här. Kommunens kunskap om arbetsgivarnas kompetensbehov är väsentlig. Här är yrkesgruppen Studie- och yrkesvägledare en viktig länk mellan arbetsliv och utbildningssystemet.

Grund- och gymnasieskolan har en särskilt viktig roll när det gäller långsiktig kompetensförsörjning. Även kommunens arbetsmarknadsavdelning och vuxenutbildningen har en stor betydelse för kompetensförsörjningen och det livslånga lärandet.

Strategi

- Utveckla samverkan mellan näringsliv, kommun och skola och ta fram en gemensam strategi för kompetensförsörjning för näringslivet i Enköping
- Öka samverkan med grund- och gymnasieskolan för att ge eleverna bra info och kunskap om arbetsmarknaden samt kontakter med lokala arbetsgivare för olika former av praktik
- Öka samverkan mellan Yrkehögskolan, utbildningsanordnare och det lokala och regionala näringslivet för fler YH-utbildningar inom framtida bristyrken
- Öka samverkan med Mälardalens universitet med fokus på gemensamma utvecklingsprojekt för små och medelstora företag samt tillgängliggörande av forskning inom

Välj datum.

relevanta fokusområden såsom entreprenörskap, energi och automation

- Samverkan med Uppsala universitet kring forskning och innovation samt regionala utvecklingsprojekt kring tex. energi, och Life Science
- Samverkan med SLU kring forskning och innovation inom jord- och skogsbruk samt småskalig livsmedelsproduktion och gröna näringar
- Samverka med skolan i arbetet med entreprenöriellt lärande för att bl. a stimulera fler unga att utveckla sin företagsamhet.
- Säkerställa att möten mellan studierkesvägledare och näringsliv sker för ökad ömsesidig förståelse
- Samverka med Folkhögskola och studieförbund kring vuxenutbildning och livslångt lärande och karriärväxling
- Samverka med organisationer som verkar för entreprenörskap i skolan.
- Genomföra matchnings- och rekryteringsaktiviteter på lokal och regional nivå för att öka sysselsättningen och tillgodose arbetslivets behov av kompetens
- Marknadsföra Enköping som en attraktiv ort att driva företag och arbeta i

4. Uppföljning och utvärdering

Uppföljning görs utifrån KF:s långsiktiga mål och de övergripande målen i näringslivsprogrammet.

Näringslivsprogrammet följs upp och redovisas till

-Kommunstyrelsen i årsredovisningen

-Kommundirektörens ledningsgrupp

-Styrgruppen för näringslivsprogrammet kvartalsvis

-Forum näringsliv

-Näringslivet i näringslivsrådet och lämpliga företagarforum löpande

Rapport

Välj datum.

22 (23)

Rapport

Välj datum.

23 (23)

www.enkoping.se

Paragraf 231

Ärendenummer KS2022/520

Remiss av näringslivsprogram 2023-2027

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att

1. remittera näringslivsprogrammet till tekniska nämnden, miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden, upplevelsenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, ENA Energi AB, AB Enköpings Hyresbostäder, räddningstjänsten Enköping-Håbo, Enköpings centrumsamverkan, näringslivsrådet och andra näringslivs- och företagsorganisationer,
2. remissvaren ska ha inkommit till kommunledningsförvaltningen senast den 31 mars 2023.

Sammanfattning

Näringslivsprogrammet pekar ut den långsiktiga riktningen för arbetet med näringslivsutveckling i Enköpings kommun. Programmet ger stöd i arbetet mot kommunens vision och målet "Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer".

Programmet pekar ut sex fokusområden som ska prioriteras under programperioden 2023–2027 i syfte att uppnå de långsiktiga målen. Programmet beskriver kommunens roll och uppdrag i näringslivsutvecklingsarbetet samt identifierar viktiga samarbetspartners och aktörer för genomförandet och måluppfyllelsen. Eftersom näringslivsprogrammet spänner över stora delar av kommunens verksamhet önskar kommunstyrelsen synpunkter från nämnder, bolag och kommunalförbund.

De utpekade fokusområdena i programmet är ett resultat av de samtal och dialoger som näringslivsavdelningen fört med det lokala näringslivet, dess organisationer och aktörer. Internt i kommunen har dialog förts med de förvaltningar och enheter som har stor bäring på näringslivsarbetet. Programmet beskriver kommunens uppdrag och prioriteringar för att uppnå målet med att skapa de bästa förutsättningar för företag som vill starta, växa och etablera sig i Enköpings kommun. Genomförandet av programmet bygger på en nära samverkan med politik och tjänstemän, företagare, näringslivsaktörer och organisationer lokalt och regionalt. Årliga handlingsplaner kompletterar

programmet och beskriver mera i detalj hur arbetet inom respektive fokusområde ska bedrivas, vilka aktiviteter och insatser som behöver genomföras för att nå de strategiska målen och vem som ansvarar för dessa.

Yrkanden

Jesper Englundh (S) yrkar att remittera näringslivsprogrammet till Enköpings centrumsamverkan, näringslivsrådet och andra näringslivs- och företagsorganisationer.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och ett tilläggsyrkande. Ordförande frågar om kommunstyrelsens kan besluta i enlighet med arbetsutskottets förslag till beslut och finner så. Ordförande frågar därefter om kommunstyrelsen bifaller eller avslår Jesper Englundh (S) tilläggsyrkande och finner bifall.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, kommunstyrelsens arbetsutskott, 2022-11-08, § 177
Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2022-10-20 Protokollsutdrag, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, 2022-10-19 UAN2022/1099, § 162
Protokollsutdrag, upplevelsenämnden

Beslutet skickas till:

Tekniska nämnden, för åtgärd
Miljö- och byggnadsnämnden, för åtgärd
Socialnämnden, för åtgärd
Upplevelsenämnden, för åtgärd
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, för åtgärd
Vård- och omsorgsnämnden, för åtgärd
ENA Energi AB, för åtgärd
AB Enköpings Hyresbostäder, för åtgärd
Räddningstjänsten Enköping-Håbo, för åtgärd
Enköpings centrumsamverkan, för åtgärd
Näringslivsrådet, för åtgärd
Näringslivs- och företagsorganisationer, för åtgärd